

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 1898

Vragen van het lid **Van Otterloo** (50PLUS) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het artikel «Klein experiment met poststemmen in Den Haag»* (ingezonden 22 februari 2021).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 5 maart 2021).

Vraag 1

Kent u het bericht «Klein experiment met poststemmen in Den Haag»?<sup>1</sup>

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3, 4, 5, 6

- Hoe oordeelt u over het bericht dat in deze weliswaar kleine proef meerdere personen fouten maakten met het invullen van het briefstemformulier, waar zij dachten dat zij dat goed hadden gedaan?
- Kunt u begrijpen op welke onderdelen dit fout is gegaan?
- Op welke wijze zal er voorlichting worden gegeven over het op de juiste wijze invullen van een briefstembiljet aan de betreffende doelgroep?
- Met welk percentage fout ingevulde formulieren houdt u rekening?
- Welke tests zijn er uitgevoerd onder de groep potentiële gebruikers om de gebruiksvriendelijkheid en de begrijpelijkheid van de toelichting te testen?

Antwoord 2, 3, 4, 5, 6

In mijn antwoorden<sup>2</sup> op de vragen van het TK-lid Özütok (GroenLinks) heb ik uiteengezet op welke wijze het Ministerie van BZK in november 2020 heeft laten toetsen of het voor kiezers van 70 jaar en ouder begrijpelijk is hoe het stemmen per brief gaat. Op basis van deze uitkomsten zijn er aanpassingen doorgevoerd op de stempluspas en de uitleg die de kiezer ontvangt bij zijn briefstembescheiden. Het rapport met de uitkomsten van deze focusgroepen

<sup>1</sup> NOS.nl, 11 februari 2021, «Klein experiment met poststemmen in Den Haag» (<https://nos.nl/artikel/2368311-klein-experiment-met-poststemmen-in-den-haag.html>)

<sup>2</sup> Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1834, <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021D08121&did=2021D08121>

heb ik op 12 januari jl.<sup>3</sup> aan uw Kamer gezonden. Tevens heb ik in deze antwoorden uiteengezet hoe ik aankijk tegen de kleine proef die is gehouden door Steffie<sup>4</sup>. De uitleg die de kiezers van 70 jaar en ouder krijgen bij hun briefstembescheiden is erop gericht dat de kiezer alle stappen volgt, zodat zij hun briefstem op de correcte wijze uit brengen.

Ik memoreer dat uit de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19, die op 30 januari jl. in werking is getreden, volgt dat een niet ondertekende stempluspas geaccepteerd wordt door het briefstembureau.<sup>5</sup> In artikel 11g vierde lid van deze wet is geregeld dat als het stembiljet los (dus niet in de briefstembiljetenveloppe) in de retourenveloppe zit, het briefstembiljet (zonder dat in te zien) door het briefstembureau in de stembus wordt gedeponeerd. Dit leidt dus niet tot terzijdelegging en ongeldigheid.

Wat wel kan leiden tot terzijdelegging van de retourenvelop is het vergeten om de stempluspas mee te sturen, of de stempluspas in de gesloten stembiljetenvelop te stoppen, of dat de ongeadresseerde briefstembiljetenvelop in de brievenbus wordt gestopt (in plaats van de geadresseerde retourenvelop). In die gevallen kan de kiesgerechtigdheid niet worden vastgesteld en/of het stemgeheim niet worden gewaarborgd. De informatie die aan kiezers wordt gegeven is erop gericht dat deze fouten niet worden gemaakt. Omdat het briefstemmen voor personen van 70 jaar en ouder een nieuwe vorm van stemmen is, is er veel aandacht voor communicatie om uit te leggen hoe briefstemmen gaat. Naast de landelijke campagne gaat het onder meer om een radiocommercial, advertenties in landelijke, regionale en huis-aan-huisbladen, advertorials in magazines van ouderenbonden en in alle RTV-gidsen en via communicatiemiddelen die ter beschikking worden gesteld aan gemeenten en intermediairen zoals ouderenbonden. Specifiek voor verpleeg- en verzorgingshuizen is een mailing met informatie en communicatiemiddelen gemaakt, met het verzoek aan deze instellingen om dit te gebruiken in de voorlichting aan bewoners van 70 jaar en ouder. In alle communicatiemiddelen wordt verwezen naar de website elkestemtelt.nl en naar de telefoonlijn 0800-1351 waar kiezers van 70 jaar en ouder met vragen over briefstemmen terecht kunnen.

---

<sup>3</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2021/01/12/kamerbrief-over-enkele-toezeggingen-gedaan-bij-behandeling-wet-verkiezingen-covid-19>

<sup>4</sup> <https://www.steffie.nl/>

<sup>5</sup> Zie ook Kamerstuk 35 654 nr. 3, p. 8